

Sammenfatning af undersøgelsen 'Børn og unges erfaringer med ubehagelige oplevelser online'.

Undersøgelsen er gennemført af Medierådet for Børn og Unge i samarbejde med [ADD-projektet](#) og udført af Tænk tanken Mandag Morgen. 29 børn og unge i alderen 10-17 år og 33 forældre, fra i alt 26 familier, er interviewet til formålet i foråret 2022. Her præsenteres nogle pointer fra analysen.

1) Nogle typer af ubehagelige oplevelser er blevet normale for børn og unge at håndtere i deres dagligdag.

Børnene omtaler ikke altid selv oplevelserne som ubehagelige, men oftere som underlige/irriterende/ikke rare. Børnene udtrykker, at nogle af disse oplevelser anses som en del af online livet (normalisering), som man må lære at håndtere. Første gang noget ubehageligt sker, opleves typisk som den værste.

- Mange af børnene i undersøgelsen har oplevet, at se/modtage 'hate', ufrivillig kontakt fra andre både unge og voksne, kontakt fra bots og falske annoncer.
- En del har oplevet voldsomme skænderier med venner online, udelukkelse fra online fællesskaber, billeddeling uden samtykke og snyd/scams.

2) Online oplevelser vurderes som ubehagelige, især når det involverer folk, de har en tæt relation til eller hvis de føler sig personligt udstillet.

Den personlige relation mellem parterne i situationen, hvorvidt noget rettes mod barnet personligt samt barnets evne til at afkode og håndtere situationen, er afgørende for hvor ubehageligt/alvorligt det opleves.

3) Børn og unge tackler ofte ubehagelige online oplevelser gennem selv lærte strategier

Børnenes sociale ressourcer spiller en vigtig rolle, især når barnet har alvorlige, ubehagelige oplevelser. Hvis børnene oplever noget meget ubehageligt, vil nogle bruge deres netværk, mens andre vil stå alene med det.

Hvorvidt forældre involveres, afhænger både af oplevelsens karakter og af barnets forventninger til forældres reaktion, og dermed i væsentlig grad af relationen mellem forældre og barn.

Børn med sociale eller andre udfordringer kan have sværere ved at afkode online oplevelser på en konstruktiv måde, hvilket kan betyde både øget udsathed og mindsket oplevet ubehag.

4) Forældre er mest bekymret for ubehagelige oplevelser, der ikke sker hyppigt.

Forældrene hæfter sig ved andre ting end børnene. Livsændrende oplevelser med alvorlige konsekvenser såsom deep fakes, billeder af seksuel karakter, pædofili, afpresning og trusler bekymrer forældrene. Der er større bekymring knyttet til pigers digitale brug end drenges.

Forældre er mest bekymrede for de mellemste/preteens (12-14 år). Det afhænger dels af, at forældrenes involvering i og viden om børnenes mediebrug falder, efterhånden som børnene bliver ældre, dels af at forældrene stadig vurderer, at børnene mangler at udvikle "sund fornuft" eller et "passende filter".

5) Forældrene tror ofte, at børnene vil komme til dem. Men det gør børnene ofte først, hvis der er sket noget rigtig slemt.

Forældre, der er involveret i børnenes digitale liv, har nemmere ved at hjælpe i ubehagelige situationer.

Børn ved ofte mere end forældre om den tekniske del, hvilket kan lede forældre til at tro, at børnene har styr på det. Hvis forældre generelt er negative eller ikke imødekommende over for barnets digitale brug, er det en barriere for barnets åbenhed.

Børnene har selv svært ved at vurdere alvoren i en situation, og de kan være nervøse over forældrenes reaktion og sanktioner, ligesom de kan opleve at forældre ikke kan relatere til oplevelserne.